

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar

Nee

Onze referentie

2022-0000433441

Datum

8 augustus 2022

Opgesteld door

██████████ CZW/SenB

T ██████████

Samengewerkt met

CIO-Rijk / A&O

Bijlage(n)

4

Aan
Van

Stas BZK cc Minister BZK (ter informatie)
CZW

nota

Nader rapport wetsvoorstel Adviescollege ICT-toetsing

Aanleiding

De Raad van State heeft negatief geadviseerd (dictum C) over het wetsvoorstel Adviescollege ICT-toetsing (hierna: Adviescollege). Het nader rapport waarin u op dit advies dient te reflecteren is gereed. Omdat sprake is van een dictum C moet het nader rapport in de MR worden besproken voordat het wetsvoorstel aan de TK kan worden aangeboden.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

- 1) akkoord te gaan met het nader rapport;
- 2) akkoord te gaan met het gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting; en
- 3) het aanbiedingsformulier voor de MR te ondertekenen.

Kern

- Het advies van de RvS bevat 3 punten:
 - 1) kritiek op de positionering van het Adviescollege;
 - 2) kritiek op onnodige juridisering van het CIO-stelsel; en
 - 3) wetstechnisch aansluiten op de Kaderwet adviescolleges.
- Het advies ad 1 wordt niet gevolgd. Het op afstand plaatsen van het Adviescollege is de enige manier om onafhankelijkheid in wezen én in schijn te borgen. Hier wordt in het nader rapport uitgebreid op ingegaan.
- Het advies ad 2 en ad 3 wordt gevolgd.
- Omdat het nader rapport ingaat op het beleid van de minister van BZK dat ziet op het op afstand plaatsen van organisaties en dat ziet op de organisatie van de rijksdienst, wordt de minister met deze nota geïnformeerd.

Toelichting

Positionering Adviescollege

De RvS stelt terecht dat terughoudend moet worden omgegaan met het op afstand plaatsen van organisaties gelet op de inperking van de ministeriële verantwoordelijkheid. Dit is ook staand kabinetsbeleid. Het advies van de RvS om het Adviescollege binnen BZK te plaatsen wordt echter niet gevolgd. Daarvoor bestaan een aantal redenen waarop in het nader rapport ingegaan. Een terugkeer

van het Adviescollege binnen BZK, zoals het geval was bij diens voorganger het BIT, is ten eerste onwenselijk omdat dan de schijn van belangenverstrengeling kan ontstaan. Dit punt kwam naar voren als potentieel risico in de evaluatie van het BIT. In 2019 heeft uw ambtsvoorganger daarom aan de TK gemeld dat het Adviescollege op afstand zal worden geplaatst omdat dit argument zeer zwaar weegt voor het kabinet. Het nader rapport beschrijft dat het op afstand plaatsen toelaatbaar is, omdat het adviescollege geen besluiten neemt maar enkel het kabinet adviseert. De volledige ministeriële verantwoordelijkheid blijft gewoon gelden ten aanzien van de reacties van de ministeries op de adviezen van het Adviescollege. Ten tweede beschrijft het nader rapport dat BZK zelf ook werkt aan grote ICT-systemen waarover wordt geadviseerd, zoals het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO). In die gevallen kan de schijn van belangenverstrengeling op de loer liggen.

Onze referentie
2022-0000433441
Datum
8 augustus 2022

Het Adviescollege kent momenteel onafhankelijkheid ten opzichte van BZK. Het functioneert op basis van een tijdelijk instellingsbesluit. In het nader rapport wordt nog ingegaan op de mogelijkheid om dit instellingsbesluit permanent te maken zodat er geen wet hoeft te worden ingediend. Een wet is echter noodzakelijk omdat op basis van het instellingsbesluit geen juridische verplichting voor zbo's kan gelden om advies te vragen over ICT-systemen bij het Adviescollege.

Voorkomen juridisering

De RvS merkt terecht op dat het wetsvoorstel veel bepalingen bevatte waarin op detailniveau werd geregeld hoe de verschillende partijen in het CIO-stelsel met elkaar om dienen te gaan. Zo stond er bijvoorbeeld welke partij op welk moment een afschrift van een advies, of een aanvraag daarvoor, moest versturen. Al deze bepalingen zijn op advies van de RvS uit het wetsvoorstel gehaald. Hiermee wordt onnodige juridisering voorkomen. In het nader rapport staat beschreven op welke wijze dit is gebeurd.

Wetgevingstechniek; verwijzen naar de Kaderwet adviescolleges

De RvS merkt terecht op dat zo veel mogelijk dient te worden aangesloten op de Kaderwet adviescolleges en dat dit dient te gebeuren met een juridische verwijzing. Dit advies wordt opgevolgd. In het nader rapport staat beschreven op welke wijze dat is gebeurd.

Mogelijke risico's van het op afstand plaatsen van het Adviescollege

Het risico van het bij wet op afstand plaatsen van het Adviescollege is dat de ministeriële verantwoordelijkheid van de minister van BZK, eerder versterkt door wijziging van het Coördinatiebesluit organisatie, bedrijfsvoering en informatiesystemen rijksdienst, zo beperkt wordt dat er een hoge drempel is om in te grijpen wanneer er zich problemen voordoen binnen het Adviescollege of als bevoegdheden van de minister en het Adviescollege overlappen. Denk hierbij aan het dubbel verstrekken van informatie door vakministeries aan zowel de minister van BZK als het Adviescollege, of licht tussen algemene aanbevelingen van het Adviescollege en de gestelde kaders. Ook bij een eventuele (her)plaatsing van dit Adviescollege binnen BZK zou dit Adviescollege in de praktijk zijn werkzaamheden, via bijvoorbeeld een samenwerkingsprotocol, in onafhankelijkheid kunnen verrichten, maar de schijn van belangenverstrengeling kan daarmee niet (of in ieder geval veel minder gemakkelijk) worden vermeden. Dit terwijl volledige ministeriële verantwoordelijkheid ook een normale wijze van

controle door het parlement mogelijk maakt. Dit alles roept dan ook de vraag op of als dit onderwerp, dat eerder als intern BZK werd gezien, reeds op afstand kan worden gezet, bij welke taken en onderwerpen dat dan ook niet kan worden gedaan. Er is dus ook een risico van precedentwerking. Alles afwegende wegen deze risico's minder zwaar dan het belang van een onafhankelijk Adviescollege, in wezen en in schijn.

Onze referentie
2022-0000433441

Datum
8 augustus 2022

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Nader rapport	Ter akkoord
2	Gewijzigd voorstel van wet	Ter akkoord
3	Gewijzigde memorie van toelichting	Ter akkoord
4	Aanbiedingsformulier MR	<u>Ter ondertekening</u>

Aan Stas BZK
Van CZW

nota

Stand van zaken Adviescollege ICT-toetsing

TER INFORMATIE

Nota actief openbaar
Nee

Onze referentie
2022-0000369074

Datum
6 juli 2022

Opgesteld door
CZW/SenB

Samengewerkt met
DGOO/CIO-Rijk

Bijlage(n)
1

Aanleiding

Op 4 juli 2022 is in uw PO met de DGOO afgesproken dat u nader wordt geïnformeerd over het wetsvoorstel Adviescollege ICT-toetsing. U wordt in deze nota geïnformeerd over de verplichting voor zbo's om advies te vragen bij het Adviescollege, de planning van het wetsvoorstel en het concept nader rapport.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd deze nota in uw PO met de DGOO van 20 juli te bespreken.

Kern

- In het wetsvoorstel is ook de verplichting opgenomen voor zbo's om voor aanvang van een ICT-project van meer dan € 5 miljoen het Adviescollege om advies te vragen over de risico's en de slaagkans van het voorgenomen ICT-project. In het advies van de RvS wordt niet expliciet ingegaan op die verplichting voor zbo's om advies te vragen. Een dergelijke verplichting is beleidsmatig wenselijk en alleen mogelijk met een wetsvoorstel. Gelet daarop wordt u geadviseerd het wetsvoorstel in te dienen bij de Tweede Kamer.
- U kunt het wetsvoorstel in de MR van 26 augustus bespreken; daarvoor moeten de stukken uiterlijk 19 augustus worden aangeleverd bij AZ. Daarmee kunt u het wetsvoorstel nog vóór de eerste procedurevergadering van de vaste commissie BZK in het nieuwe parlementaire jaar aan de TK aanbieden.
- In het concept nader rapport (ter informatie bijgevoegd) legt u uit waarom toch een wetsvoorstel wordt ingediend, ondanks dictum C van de Raad van State (zie kopje 'nader rapport' onder toelichting).

Toelichting

Zbo's verplicht tot vragen advies

In het advies van de RvS is de verplichting voor zbo's om advies te vragen bij het Adviescollege niet expliciet meegewogen. Een dergelijke verplichting is wenselijk gelet op de grootschalige ICT-projecten die binnen zbo's worden gebruikt. Uitgezocht is dat een dergelijke verplichting alleen mogelijk is met een wetsvoorstel.

Planning wetsvoorstel

Onderstaande planning is opgesteld om het wetsvoorstel in de MR van 26 augustus te bespreken:

Onze referentie

2022-0000369074

Datum

6 juli 2022

Processtap	Uiterste datum
Bespreking nota + beslissing in PO DGOO	20 juli
Aanbieden JenV wetgevingskwaliteitstoets	21 juli
Afronden JenV wetgevingskwaliteitstoets	3 augustus
Stukken bij DGOO voor de eerste tas na reces	8 augustus
Eerste tas Stas BZK na reces	11 augustus
Aanleveren stukken AZ	19 augustus
Bespreking wetsvoorstel in MR	26 augustus
Wetsvoorstel naar kabinet van de koning voor verzending aan TK	31 augustus
Einde reces TK	5 september

Nader rapport

- Indien u in het PO met de DGOO van 20 juli besluit om de voorbereidingen te laten treffen om het wetsvoorstel in te dienen, moet in het nader rapport worden ingegaan op de bezwaren die de Raad van State op het wetsvoorstel heeft geuit (dictum C).
- In de bijlage vindt u een concept van dit nader rapport zodat u zich alvast een beeld kan vormen.
- Ten aanzien van het belangrijkste advies van de RvS om het Adviescollege niet op afstand te plaatsen staat geschreven (p. 6-8) dat dat dit advies van de RvS niet wordt gevolgd omdat:
 - Het voorkomen van de *schijn* van partijdigheid weegt dermate zwaar dat het Adviescollege op afstand geplaatst moet worden;
 - Een wet is nodig om zbo's te verplichten om advies te vragen;
 - Een wet geeft het Adviescollege een solide status waardoor het niet gemakkelijk kan worden opgeheven;
 - Het Adviescollege is geen zbo dat besluiten met rechtsgevolgen voor burgers kan nemen. De beperking van de ministeriële verantwoordelijkheid acht het kabinet niet bezwarend; die blijft bovendien onverkort bestaan bij de verschillende ministers ten aanzien van beslissingen op het gebied van ICT en ten aanzien van de kabinetsreacties op de adviezen.
- Bovenstaande redenering kan ook in de MR worden uitgesproken.
- In de eerste tas na het zomerreces ontvangt u het definitieve nader rapport en het aangepaste wetsvoorstel naar aanleiding van de overige punten uit het advies van de RvS die grotendeels kunnen worden opgevolgd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Deze nota hoeft niet openbaar gemaakt te worden nu er geen stuk aan de Kamer wordt aangeboden.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Concept nader rapport	Ter <u>informatie</u>

TER BESPREKING

Nota actief openbaar

Nee

Onze referentie

2022-0000285668

Datum

1 juni 2022

Opgesteld door

██████████, CZW/SenB
██████████

Samengewerkt met

DGOO/CIO-Rijk

Bijlage(n)

3

Aan
Van

Stas BZK
CZW

nota

Advies RvS Adviescollege ICT-toetsing

Aanleiding

De Raad van State (RvS) heeft negatief (dictum C) geadviseerd over het wetsvoorstel Adviescollege ICT-toetsing. Deze nota informeert u over het advies en de vervolgstappen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om:

- Kennis te nemen van deze nota
- Uw voorkeursscenario aan te geven bij het advies a. Geadviseerd wordt scenario I.
- In te stemmen met het voorstel bij de adviezen b. en c.

Kern

Het advies van de RvS luidt:

- 1) Het AcICT niet op afstand te plaatsen, maar onder BZK te brengen, en
2) voor een onafhankelijke positie van het Adviescollege ICT-toetsing (AcICT) is geen wet niet nodig.
- b. Het vastleggen van de onderlinge verhoudingen in de wet te schrappen omdat het de onafhankelijke positie van het AcICT onder druk zet.
- c. De verhouding tussen het wetsvoorstel en de Kaderwet adviescolleges te verduidelijken.

Toelichting

a. Advies Raad van State

Een wet is voor het beoogde doel niet nodig. Het is verder zelfs wenselijk om het AcIT terug binnen het ministerie van BZK te plaatsen:

- Het uitgangspunt van de regering (beleid van mBZK) is: 'wees terughoudend met wettelijke instelling van nieuwe onafhankelijke organisaties.'¹ De norm is: uitvoering van publieke taken onder volledige ministeriële verantwoordelijkheid.
- Uit rapporten over de voorganger van het AcIT (het Bureau IT Toetsing (het BIT)) blijkt dat het BIT *binnen* BZK in de praktijk al sterk onafhankelijk was.² De RvS stelt dat onafhankelijke advies ook goed kan als het AcIT binnen BZK valt. Directe toegang van het parlement tot het AcICT is ook

¹ Kamerstukken II 2014/15, 25268, nr. 83.

² AEF, Evaluatie Bureau ICT-Toetsing (Eindrapport), 2018, hoofdstuk 5.2.1.

dan goed te organiseren. Onafhankelijk en onpartijdig adviseren is verder onderdeel van ambtelijk vakmanschap, aldus de RvS.

- Daarnaast stelt de RvS dat de advies- en kennisdelingstaken van het AcICT aansluiten bij uw brede verantwoordelijkheid voor de digitalisering en de rijksdienst en dat deze taken sterk verweven zijn met het CIO-stelsel in het bijzonder. Dit pleit er volgens de RvS voor om het AcICT *binnen* BZK te plaatsen onder volle ministeriële verantwoordelijkheid. Tijdens de consultatiefase van deze wet heeft de Algemene Rekenkamer een vergelijkbare opmerking gemaakt.

Onze referentie

2022-0000285668

Datum

1 juni 2022

Waarom hebben we een wetsvoorstel gemaakt? (historie)

De voorganger van het AcICT (het BIT) was tot en met 2020 gepositioneerd binnen BZK. In de motie Van der Molen (CDA) van mei 2019 werd gevraagd naar een onderzoek naar een wettelijke grondslag en onafhankelijke positie van het BIT. Vanuit de Kamer was de roep om een adviescollege, gepositioneerd buiten BZK, sterk. Verschillende onderzoeken volgden. In de evaluatie van het BIT werd geconstateerd dat deze positionering *in theorie* een risico op belangenconflicten in zich kan meedragen, in de praktijk was hier geen sprake van. Mede naar aanleiding van artikelen in de media die inmenging van de politieke en ambtelijke top suggereerden is uiteindelijk toch besloten om het BIT op afstand te plaatsen. De druk van de Tweede Kamer – met de WODC-affaire bij JenV nog vers in het achterhoofd – was hiertoe de aanleiding.

Een ambtelijke werkgroep (BZK, BIT, FIN en Auditdienst Rijk) is daarom eind 2019 tot de slotsom gekomen dat het AcICT op afstand plaatsen met een wet de onafhankelijkheid in wezen *en in schijn* het sterkst maakt.³ Uw voorganger heeft dit advies overgenomen en aan de Kamer gecommuniceerd. In aanloop naar de wet is het AcICT op afstand geplaatst via een tijdelijk instellingsbesluit.

Kan het RvS advies juridisch wel worden opgevolgd?

De RvS stelt dat een wetstraject niet noodzakelijk is voor een onafhankelijk positie. Dit klopt. Het is mogelijk om de huidige grondslag van het AcICT permanent te maken, zonder wet. Daar zijn ook voorbeelden van.⁴ Daarmee blijft het AcICT functioneren zoals het nu doet, op afstand van BZK maar kunnen zbo's niet worden verplicht advies te vragen. Een verplichting opleggen voor zbo's is wenselijk nu ook zbo's over grote ICT-systemen beschikken waarop toetsing door het AcICT grote meerwaarde kan hebben. Indien besloten wordt het AcICT *binnen* BZK te plaatsen is ook geen wet nodig.

Gelet op het advies onder a. dienen twee keuzes gemaakt te worden:

- 1) Het AcICT onderbrengen binnen BZK of op afstand plaatsen, en
- 2) Of publiekrechtelijke zbo's wel of niet moeten worden verplicht advies te vragen. Dit kan alleen bij wet.

Deze te maken keuzes leiden tot vier scenario's:

- I. U dient het wetsvoorstel in - U gaat gedeeltelijk voorbij aan de argumenten van de RvS, maar lost politieke verwachtingen in en kan zbo's verplichten om advies te vragen bij het AcICT (**geadviseerd**).
- II. U dient het wetsvoorstel niet in en brengt het AcICT onder BZK - U komt volledig tegemoet aan het advies van de RvS, maar dit vraagt uitleg aan de

³ Kamerstukken II 2018/19 26 643, nr. 613.

⁴ Bijvoorbeeld het Adviescollege levenslanggestraften en de Cyber Security Raad.

- Kamer waarom er toch geen wetsvoorstel komt, u komt terug op het door uw voorganger in 2019 ingenomen standpunt. Verder kan vraag opkomen over schijn van afhankelijkheid AcICT (**niet geadviseerd**).
- III. U dient het wetsvoorstel niet in en maakt het huidige, *tijdelijke* instellingsbesluit permanent - U komt gedeeltelijk tegemoet aan het advies van de RvS, maar dit vraagt uitleg aan de Kamer waarom u tóch geen wetsvoorstel indient. Ook kunt u zbo's niet verplichten advies te vragen.
- IV. U legt de Kamer in een brief de voor- en nadelen van scenario I en II, eventueel vergezeld met uw voorkeursscenario, en geeft de Kamer de kans hierin positie te kiezen.

Onze referentie
2022-0000285668
Datum
1 juni 2022

Advies bij a. – scenario I

Aan de Kamer is sinds 2019 meermaals toegezegd dat een wetsvoorstel ingediend zal worden. Het vraagt uitleg om hier op terug te komen. Verder kunnen zbo's alleen verplicht worden advies aan te vragen bij wet. Anderzijds zijn de argumenten van de RvS begrijpelijk om geen wetsvoorstel in te dienen; een onafhankelijk AcICT kan ook met een Instellingsbesluit. Al met al wordt u geadviseerd voor scenario I (wetsvoorstel indienen) te kiezen, omdat het argument om zbo's te verplichten advies aan te vragen zwaar weegt.

b. Advies Raad van State – juridiseren relatie met AcICT

- Vastleggen van onderlinge verhoudingen beperkt bewegingsvrijheid AcICT
- Het wetsvoorstel verplicht het AcICT:
 - tot overleg met het ministerie die de adviesaanvraag doet;
 - om afschriften van adviezen te versturen naar de ministeries; en
 - de mogelijkheid te bieden om te reageren op conceptadviezen.
- Deze bepalingen beperken de bewegingsvrijheid van het AcICT wat een spanning oplevert met hun onafhankelijke positie, aldus de RvS.
- Bovendien leiden deze bepalingen tot een cultuur waarin verhoudingen tot juridische plichten verworden.

Advies bij b. – juridiseren relatie met AcICT

Indien u het wetsvoorstel wil indienen (scenario I) wordt u geadviseerd het advies van de RvS (sub b.) over het juridiseren van de onderlinge verhoudingen tussen het AcICT en de rijksorganisaties op te volgen. Deze bepalingen kunnen uit het wetsvoorstel worden geschrapt.

c. Advies Raad van State – verduidelijking verhouding Kaderwet Adviescolleges

Verhouding met de Kaderwet adviescolleges is niet duidelijk

- Niet overal is voldoende gemotiveerd waarom al dan niet wordt aangesloten bij de Kaderwet adviescolleges.

Advies bij c. – Verduidelijk verhouding Kaderwet Adviescolleges

Indien u het wetsvoorstel wil indienen (scenario I), is dit een wetstechnisch punt dat kan zonder bezwaren kan worden opgevolgd.

Scenario I – wetsvoorstel indienen, AcICT permanent op afstand, zbo's verplicht tot advies

Voordelen

Verplicht advies zbo's alleen mogelijk met wet

Het Instellingsbesluit bevat geen verplichting voor zbo's om advies te vragen. De grondslag⁵ van het Instellingsbesluit laat dat niet toe. Een dergelijke verplichting kan enkel met een wet worden geregeld. Een verplichting opleggen voor zbo's is wenselijk nu ook zbo's over grote ICT-systemen beschikken waarop toetsing door het AcICT grote meerwaarde kan hebben. Wel is de huidige afspraak dat zbo's advies vragen.

U lost politieke verwachtingen in

Uw voorganger heeft gekozen voor een wetsvoorstel en dit aan de Kamer gecommuniceerd.⁶ Belangrijkste argument was dat hiermee de schijn van belangenverstrengeling wordt voorkomen. U heeft in lijn met uw voorganger het wetsvoorstel in debatten en brieven aan de TK aangekondigd.

Een wet versterkt politiek vertrouwen in het AcICT

Het AcICT met een wet instellen, geeft *het idee* dat het nog verder van BZK staat dan thans reeds het geval is met het Instellingsbesluit. Hierdoor kan het AcICT niet 'besmet' raken met de *schijn* van belangenverstrengeling. Dit kan vertrouwen verstevigen. Een keuze om het AcICT niet bij wet op afstand te plaatsen heeft dit voordeel niet.

Parlementaire betrokkenheid

Met een wet kan het Adviescollege alleen met instemming van de Kamers weer worden opgeheven. Dit verstevigt de positie van het AcICT. Verder krijgt de Kamer via een wet de kans inhoudelijk mee te bepalen via moties en amendementen. Dit kan niet met het permanent maken van het Instellingsbesluit. Wel kan de Kamer uiteraard een debat met u agenderen over het Instellingsbesluit.

Nadelen

Indienen wet niet noodzakelijk voor onafhankelijkheid AcICT

De RvS stelt dat een wet niet noodzakelijk is voor een *onafhankelijk* AcICT. Dit klopt. Het AcICT staat momenteel reeds op afstand (ambtenaren kunnen geen lid zijn) en functioneert goed. Het kan zijn rol in de praktijk goed uitvoeren, maar zbo's zijn niet verplicht advies te vragen. De huidige situatie kan zonder wet permanent worden gemaakt.

Terughoudendheid optreden organisaties op afstand

Het beleid van de regering (mBZK) is om terughoudend te zijn met het op afstand plaatsen van nieuwe organisaties. De RvS heeft de regering op dit punt in 2020 ongevraagd advies gegeven waarin wordt gepleit voor terughoudendheid omdat het de ministeriële verantwoordelijkheid uitholt. Indienen van het wetsvoorstel zou hiermee op gespannen voet kunnen komen te staan. Wel geldt het beleid en

⁵ Artikel 2 Coördinatiebesluit organisatie, bedrijfsvoering en informatiesystemen rijksdienst.

⁶ Brief van 20 september 2019 (*Kamerstukken II 2020/21*, 26 643, nr. 656, p. 6).

het ongevraagd advies primair ten aanzien van zelfstandige bestuursorganen en in mindere mate voor adviescolleges. Een adviesorgaan kan geen bindende besluiten nemen die burgers raken. Daarom is het veel minder bezwaarlijk om het op afstand te plaatsen. De beleidsreactie op een advies van het AcICT valt namelijk wel gewoon onder de ministeriële verantwoordelijkheid en de democratische controle en sturing door de Kamers.

Onze referentie

2022-0000285668

Datum

1 juni 2022

Kwetsbaar in de Eerste Kamer

Mogelijk zal de EK kritisch zijn op het wetsvoorstel nu de juridische noodzaak voor een onafhankelijk AcICT bij wet ontbreekt. Dit zou het wetsvoorstel kwetsbaar maken wegens gebrek aan een meerderheid van het kabinet.

Scenario II – stopzetten wetsvoorstel, AcICT binnen BZK plaatsen, zbo's niet verplicht vragen advies

Voordelen

Volledige opvolging RvS-advies

U komt geheel tegemoet aan het advies van de RvS. Zowel ten aanzien van het binnen BZK plaatsen van het AcICT als het niet indienen van een wetsvoorstel.

Nadelen

Schijn van partijdigheid

De evaluatie van het BIT wijst erop dat positionering binnen BZK in theorie een risico op belangenconflicten in zich kan meedragen. Daarom staat het AcICT nu buiten BZK. Deze situatie terugdraaien kan politiek gevoelig liggen. Een extra gevoeligheid zit in uw coördinerende taken binnen het kabinet op het gebied van digitale zaken. Indien een adviescollege binnen uw eigen ministerie de partners binnen de rijksdienst adviseert over digitalisering, waar u coördinatie op voert, ligt de schijn van belangenverstrengeling op de loer (slager keurt eigen vlees).

De voordelen van scenario I

U komt terug op politieke verwachtingen (Kamerbrieven en herhaling in debatten), geen parlementaire betrokkenheid, zbo's zijn niet verplicht advies te vragen.

Scenario III – stopzetten wetsvoorstel, huidige situatie voortzetten, AcICT staat op afstand, zbo's niet verplicht advies te vragen

Voordelen

Flexibiliteit ten opzichte van een wet

Het Instellingsbesluit is eenvoudiger te wijzigen dan een wet. Indien het in de toekomst gewijzigd moet worden, kan dit met het Instellingsbesluit sneller geregeld worden dan met een wet.

Het functioneert nu goed in de praktijk

Meer dan voorheen heeft het AcICT een sterke positie in het CIO-stelsel. Ook toont het AcICT begrip voor het feit dat verandering ook tijd kost, wat ook de noodzakelijke ruimte laat voor (organisatie)verandering. Er is meer onderling vertrouwen in elkaars rol binnen het CIO-stelsel (CIO's en AcICT). Een wet is minder noodzakelijk dan voorheen.

Deels opvolgen advies RvS

U volgt het advies van de RvS deels op.

Onze referentie
2022-0000285668

Nadelen

De voordelen van scenario I

U komt terug op politieke verwachtingen (Kamerbrieven en herhaling in debatten), minder parlementaire betrokkenheid en zbo's niet verplicht om advies te vragen.

Datum
1 juni 2022

Scenario IV – Keuze eerst voorleggen aan de Kamer

Voordelen

Kans op politieke samenwerking met de Kamer

U legt de Kamer de scenario's I, II en III voor, eventueel vergezeld van uw voorkeur, en geeft aan de mogelijkheid mee te beslissen (transparantie). Hiermee kunt u peilen of de voorkeur van de Kamer voor een wet na het advies van de RvS is gewijzigd.⁷ Het dossier biedt gelegenheid om meer de politieke samenwerking te zoeken met de Kamer.⁸

U geeft rekenschap van zowel argumenten RvS als politieke verwachtingen

Door de Kamer te informeren over het RvS-advies en de keuze die gemaakt moet worden, geeft u aan rekening te willen houden met zowel de geschapen politieke verwachtingen als met de inhoudelijke argumenten van de RvS.

Nadelen

Verlies regie

U laat een keuze aan de Kamer, die u toekomt en verliest daarmee regie.

5. Heroverweging vastleggen / juridisering verhoudingen (ad b)

- De RvS adviseert juridisering van de verhoudingen te vermijden.
- Het juridiseren van de verhoudingen vloeit voort uit de cultuur binnen het CIO-stelsel waarin in het verleden spanningen bestonden tussen de betrokkenen en het BIT / AcICT. De ministeries hadden de wens om grip te houden op de lopende adviesaanvragen van henzelf en zbo's bij het AcICT alsmede de adviezen die er aan zitten te komen.
- Deze spanningen zijn met de jaren afgenomen.
- Daarom wordt u geadviseerd de bepalingen waar de RvS over adviseert, waar mogelijk, te schrappen uit het wetsvoorstel. Hiermee leveren de ministeries mogelijk iets in op controle.

6. Verhouding tot de Kaderwet adviescolleges (ad c)

Bij het opstellen van de taakomschrijving van het Adviescollege ICT-toetsing is bewust gekozen dat deze niet zien op het adviseren over het te voeren beleid van het Rijk. Een dergelijk brede taak is niet wenselijk omdat dan overlap kan komen te bestaan met andere adviserende organen. Nodig is nu juist een adviescollege dat over concrete ICT-projecten en informatiesystemen kan adviseren. Gevolg van deze keuze is dat de Kaderwet adviescolleges niet van toepassing is. De RvS adviseert om voor enkele bepalingen wel hierbij aan te sluiten. Dit advies kan worden opgevolgd.

⁷ Met de komst van de Woo is het advies reeds openbaar. Vroeger werd het pas openbaar met publicatie van het nader rapport door de regering.

⁸ Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst 2021-2025', p. 3.

Politieke context

De wens om het Adviescollege op afstand te plaatsen komt voort uit een wens van de TK. Mn de VVD vraagt naar de voortgang (begroting BZK, AO digitalisering). U heeft toegezegd dat het wetsvoorstel voor de zomer bij de TK zal liggen.

Onze referentie

2022-0000285668

Datum

1 juni 2022

Krachtenveld

Het AcICT wenst op afstand te worden geplaatst met een wetsvoorstel.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Advies Raad van State	Ter informatie
2	Wetsvoorstel	Ter informatie
3	Memorie van Toelichting	Ter informatie

Aan Stas BZK
Van CZW

nota

Wetsvoorstel Adviescollege ICT-toetsing voor de MR

TER ONDERTEKENING

Datum

10 januari 2022

Onze referentie

2021-0000692604

Opgesteld door

██████████ CZW/SenB

T ██████████

██████████ DG00/CIO-Rijk

T ██████████

Samengewerkt met

DG00/CIO Rijk

Bijlage(n)

2

Aan

Stas BZK

Van

CZW

Aanleiding

Het wetsvoorstel Adviescollege ICT-toetsing is op 15 december 2021 behandeld in het Secretaris-Generaal Overleg (SGO). De input uit het SGO is verwerkt en het wetsvoorstel is gereed voor agendering in de ministerraad (MR) van 28 januari 2022 om voor advies voor te leggen aan de Raad van State.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

- Akkoord te gaan met behandeling van het wetsvoorstel in de MR;
- Het aanbiedingsformulier voor de MR te ondertekenen.

Kernpunten

- Het wetsvoorstel Adviescollege ICT-toetsing stelt een permanent, onafhankelijk adviescollege in voor advisering over ICT-projecten en informatiesystemen van ministeries, zbo's, politie en de rechtspraak. Dit is aan de TK toegezegd in december 2019. Het Adviescollege is momenteel reeds operationeel op basis van een tijdelijk Instellingsbesluit maar krijgt met het wetsvoorstel een permanente plek.
- Uw ambtsvoorganger is reeds akkoord gegaan het wetsvoorstel aan te bieden voor internetconsultatie, te behandelen in het CIO-beraad en daarna te behandelen in het SGO.
- Naar aanleiding van het SGO is:
 1. Een verplichting voor zelfstandige bestuursorganen opgenomen om ICT-projecten van € 5 miljoen of meer te laten toetsen door het Adviescollege.
 2. Verduidelijkt dat alleen publiekrechtelijke zelfstandige bestuursorganen onder het bereik van het Adviescollege vallen.
- Na behandeling in de MR kan het wetsvoorstel aan de Raad van State worden gezonden voor advies. Behandeling in de TK volgt naar verwachting na de zomer van 2022.

Toelichting

Politieke context

Met dit wetsvoorstel voldoet u aan de toezegging een permanent, onafhankelijk adviescollege met een wettelijke grondslag in te stellen.¹ Vanwege de lange doorlooptijd van een wetsvoorstel is sinds die toezegging eerst een tussenstap gezet naar dit wettelijk adviescollege, via het Instellingsbesluit Adviescollege ICT-toetsing. Dit is meerdere malen aan de kamer – per brief en in debat – aangegeven.

Datum

10 januari 2022

Onze referentie

2021-0000692604

Financiële/juridische overwegingen

De kosten voor het instellen van dit Adviescollege zijn structureel €5,4 miljoen en wordt betaald door de ministeries via een reeds afgesproken verdeelsleutel voor het huidige, bij Instellingsbesluit Adviescollege ingestelde Adviescollege.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing. Dit is niet een stuk dat naar de Kamer gaat.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsformulier MR	<u>Ter ondertekening</u>
2	Wetsvoorstel AC ICT	Ter kennisname
3	Memorie van Toelichting	Ter kennisname
4	Consultatiereacties ARK, Politie Raad voor de rechtspraak	Ter achtergrondinformatie

¹ Ibidem, p. 6.